

ἡδέα ὄνειρα. ἅτινα ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον εἶχον ὄνειρευθῆν ἐν τῇ Ποικιλοφύτῳ Κοιλιάδι. Αἱ αὐλὶ—καὶ ἑορταί, ἡ κλαγγὴ τῶν ὀπλων, ἡ ἀκτινοβόλος καλλονὴ τῶν γυναικῶν, τὰ πάντα ἔθελγον καὶ ἐμέθυσκον τὸν νοῦν μου. Καὶ ὅμως μέχρι τοῦδε ἡ ψυχὴ μου εἶχε μείνῃ πιστὴ εἰς τοὺς ὅρκους τῆς, καί, κατὰ τὰς σιωπηλὰς ὥρας τῆς νυκτός, ἡ Ἐλεονώρα πάντοτε μοὶ παρεῖχε τεκμήρια τῆς παρουσίας τῆς. Αἶφνης ταῦτα ἔπαυσαν καὶ ὁ κόσμος ἐγένετο μαῦρος πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου καὶ ἔμεινα κατὰπληκτος πρὸ τῶν διαπύρων σκέψεων αἵτινες μὲ κατεκυρίευσαν, πρὸ τῶν φοβερῶν πειρασμῶν οἵτινες μὲ καθυπέταξαν. Μακρόθεν, μακρόθεν ἀπὸ μερῶν ἀγνώστων, εἶχεν ἔλθῃ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ βασιλέως, ὃν ὑπηρετοῦν, νεάνις ἥς ἡ καλλονὴ κατέκτησε πάραυτα τὴν ἀποστάτιδα καρδίαν μου, πρὸ τοῦ βωμοῦ τῆς ὁποίας προσέπεσα, ἄνευ τοῦ ἐλαχίστου ἐνδοιασμοῦ, μετὰ τῆς πλέον ἐνθέρμου καὶ ταπεινῆς εἰδωλολατρείας τοῦ ἔρωτος. Τί ἦτο τῷ ὄντι, τὸ πρὸς τὴν κορασίδα τῆς κοιλάδος πάθος μου παραβαλλόμενον πρὸς τὴν ζέσιν, τὴν παρφορὰν καὶ τὴν πλήρη ἐκστάσεως λατρείαν, αἵτινες ἀνέλουν ὅλην μου

τὴν ψυχὴν εἰς δάκρυα πρὸ τῶν ποδῶν τῆς αἰθερείου Ἑρμενγάρδης; — "Ω! ἦτο περικαλλὲς ὡς τὰ Σεραφεῖμ ἡ Ἑρμενγάρδη! Καὶ ἡ ιδέα αὕτη ἐπλήρου τὸ λογικόν μου! — "Ω! ἦτο θεία καὶ ἀγγελικὴ ἡ Ἑρμενγάρδη! Καὶ ὅτε ἐνεβαθύνον εἰς τοὺς ὀφθαλμούς τῆς τοὺς πλήρεις βέμβης, ὠνειροπόλουν μόνον αὐτούς—καὶ ἐκείνην.

Τὴν ἐνυμφεύθην—καὶ δὲν ἐφοβήθην τὴν κατάραν ἣν εἶχον ἐπικαλεσθῆ, καὶ δὲν ὑπέστην τὴν πικρὰν πραγματοποιήσιν τῆς. Καὶ μίαν φορὰν, μίαν μόνην, ἐν τῇ σιγῇ τῆς νυκτός, οἱ ἡδεῖς ἐκείνοι στεναγμοί, οἵτινες δὲν μ' ἤκούοντο πλέον, διεπέρασαν καὶ πάλιν τὰ δικτυωτὰ τοῦ παραθύρου μου καὶ μετεβλήθησαν εἰς φωνὴν γλυκεῖαν καὶ θωπευτικὴν ἣτις μοὶ εἶπεν:

« Ἀναπαύου ἀμέριμνος· διότι τὸ πνεῦμα τοῦ ἔρωτος εἶνε ὁ κυριαρχὸς ὁ κυβερνῶν καὶ κρίνων. Περικλείσας ἐν τῇ περιπαθῇ σου καρδίᾳ ἐκείνην ἣτις καλεῖται Ἑρμενγάρδη, ἀπηλλάχης, διὰ λόγους μέλλοντας νὰ σοὶ ἀποκαλυφθῶσιν ἐν τῷ οὐρανῷ, τῶν πρὸς τὴν Ἐλεονώραν ὑποσχέσεών σου.»

[Edgard Poe]

Κ. Ι. Πρ.

ΜΙΚΡΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

ΕΡΩΤΗΣΙΣ

Δύναται νὰ υπάρξῃ φιλία μεταξὺ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς, οἵτινες ἔχουσιν ὅλα τὰ προσόντα ὅπως ἐμπνεύσωσιν ἀμοιβαῖον ἔρωτα;

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Ἐνθυμοῦμαι ὅτι πρὸ τινων ἐτῶν ἀκριβῶς τὸ αὐτὸ ζήτημα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου διατυποῦται ἡ ἀνωτέρω ἐρώτησις, συνεζήτητον μετὰ γνωστῆς μου κυρίας. Ἦμην ἀνέκαθεν τῆς γνώμης ὅτι ἡ φιλία εἶνε αἴσθημα συνδέον μόνον ὄντα ἀνήκοντα εἰς τὸ αὐτὸ γένος, ὃ δὲ ἔρως ὄντα ἀνήκοντα εἰς διάφορα γένη. Ἀνεγνώριζον δυνατὰς ἐξαίρεσεις τοῦ κανόνος, ἀλλὰ τὸν κανόνα αὐτὸν τὸν ἐθεώρου ἀνάλογον πρὸς τοὺς φυσικοὺς νόμους τῆς συνοχῆς καὶ τῆς συγγενείας. Ἐνὸς σώματος, τὰ ἄπειρα στοιχεῖα συγκρατοῦνται μεταξὺ τῶν ὅπως ἀποτελέσωσιν ὄγκον, ἄλλως θὰ ἐσκορπίζοντο ὡς ἄμμος καὶ κόνις, καὶ ἡ δύναμις ἣτις τὰ συνδέει καὶ τὰ κρατεῖ ἠνωμένα εἶνε ἡ συνοχή—εἶνε ἡ φιλία. Δύο διαφόρων σωμάτων τὰ στοιχεῖα ἔλκονται μεταξὺ τῶν καὶ τείνουσι νὰ ἐνωθῶσιν ὅπως ἀποτελέσωσιν ἓν σύνολον, διὰ τῆς δυνάμεως τῆς συγγενείας—διὰ τοῦ ἔρωτος.

Κατὰ τὴν συζήτησιν ἐκείνην πρὸς τὴν γνωστήν μου κυρίαν διετύπουν τὴν γνώμην μου, ὅσον ἡδυνάμην πειστικώτερον, ἐπιχειρῶν ἐφ' ὅδους καθ' ὅλων τῶν ἀντιρρήσεών τῆς. Ὁμολογῶ ὅμως ὅτι συνεζήτη μετὰ πολλῆς στρατηγικότητος ἀμυνομένη καλῇ τῇ πίστι δι' ὀλίγων

καὶ ἀβασίμων ἴσως ἐπιχειρημάτων πρὸς τὰς ἀναμφισβητήτου ὀρθότητος σκέψεις μου, καὶ τόσον μάχιστα ὥστε μὲ ἠνάγκασε νὰ ζητήσω πρόσκαιρον ἀνακωχὴν ὅπως λάβω ἐπικουρίας. Ἡ ἀνακωχὴ ἐδόθη ὑποχωρήσαντος τοῦ γυναικείου πείσματος εἰς τὴν γυναικεῖαν προσήνειαν καὶ αἱ ἐπικουρίαι μου ἐφθασαν μετὰ τινὰς ἐβδομάδας.

Ἦσαν αὗται: αἱ γνώμαι ξένων τινων συγγραφέων, ὧν ἐπεκαλέσθην τὰ ρῶτα ἐπὶ τοῦ λεπτοῦ ψυχολογικοῦ ζητήματος. Τί κρῖμα ὅτι τριῶν ἡ τεσσάρων ἐγάρθησαν ἡ κἀπου ἐκρύβησαν αἱ ἐπιστολαί, ἃς δὲν ἡδυνήθην ν' ἀνέρωρ' νῦν ἀναφέρω μόνον ἐκ μνήμης ὅτι πᾶσαι ἦσαν συμφωνοὶ πρὸς τὴν γνώμην μου. Μάλιστα ὁ γνωστός γερμανὸς μυθωστοριογράφος καὶ ποιητῆς Ἑρνέστος Ἐκσταῖν μετὰ πολλῆς χάριτος διατρίβων περὶ τὸ θέμα ἐξωμολογεῖτο ἐμπιστευτικῶς ὅτι καὶ αὐτὸς ἄλλως ἐφρόνει ἐν παλαιότερᾳ ἐποχῇ καὶ ἐπλήρωσε ἀδρὰ διδάκτρα εἰς τὸ σχολεῖον τῆς πείρας, διότι εὐρέθη ἀγαπῶν γυναῖκα πρὸς τὴν ὅποιαν ἐνόμιζεν ἐπὶ καιρὸν πολὺν ὅτι ἀπλὴ φιλία τὸν συνέδεεν. Καὶ ὁ Φραγκίσκος Κοππὲ δὲ λακωνικώτερον ἀλλ' ἐπίσης κατηγορηματικῶς ἀπήντα: « Ἐν τῷ κόσμῳ τῶν αἰσθημάτων ὅλα εἶνε δυνατὰ, ἀλλ' ἡ περίστασις καθ' ἣν συνδέονται διὰ φιλίας ἀνὴρ καὶ γυνή, οἵτινες ἔχουσι τὰ προσόντα ὅπως ἐμπνεύσωσιν ἀμοιβαῖον ἔρωτα, ἡ περίστασις αὕτη, λέγω, εἶνε βεβαίως πολὺ ἐξαίρετικὴ καὶ σπανιωτάτη.»

Κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκεῖνας ἀναζητῶν καὶ ἀλλοῦ γνώμας ἐπιουρικῶς εὗρον μίαν τοῦ Βαλζάκ συνοψίζουσαν ἄριστα τὸ ζήτημα. «Δὲν γίνεται φίλος γυναικὸς ἐκεῖνος ὁ ὑποῖος ἡδύνατο νὰ εἶνε ἐραστής της.»

Ἀλλὰ δὲν εἶνε τόσο ἀπόλυτος καὶ κατηγορηματικὴ ἡ γνώμη αὕτη, ὅσον ἐκ πρώτης ἀναγνώσεως φαίνεται. Ἐχει διαφορὸν ἐρμηνεῖαν ἀνάλογον πρὸς τὴν δύναμιν ἣν ἐκαστος ἀναγνωρίζει εἰς τὸ αἶσθημα τοῦ ἔρωτος, ἀνάλογον ἔτι πρὸς τὰς ἠθικὰς ἀρχὰς ἐκάστου. Ἐξηγοῦμαι: Δὲν δύναται τις νὰ εἶνε ἐραστής οἷας δὴποτε γυναικὸς. Ὑπάρχουν κωλύματα, ὅχι ἐπιβεβλημένα, ὅχι ἐξωτερικοὶ φραγμοί, ἀλλὰ προερχόμενα ἐξ αὐτῆς τῆς ἠθικῆς καταστάσεως οἷου δὴποτε ἀνδρὸς, κωλύματα ἀφοπλίζοντα ἐσαεὶ τὸν ἔρωτα, ἀντικαθιστῶντα δὲ τὴν ἀγάπην διὰ σεβασμοῦ, ἐκτιμήσεως, συμπαθείας.

Νομίζω δὲ ὅτι καὶ ἐν τῷ πνεύματι τῆς ἐρωτήσεως ἣτις διατυπῶνται ἀνωτέρω ὑπάρχει ἡ διαίρεσις αὕτη, ἀλλ' ἴσως ὅχι πολὺ καλῶς διευκρινήθη. «Οἷτινες ἔχουσιν ὅλα τὰ προσόντα ὅπως ἐμπνεύσωσιν ἀμοιβαῖον ἔρωτα.» Προσόντα δὲν εἶνε μόνον ἡ νεότης, ἡ καλλονή, ἡ εὐφυΐα, ἡ ἀγαθότης, εἶνε καὶ ἡ ἑλλειψὶς τῶν ἠθικῶν τῶν ἐνδομύχων καὶ μὴ ἐπιβεβλημένων ἐκεῖνων κωλύματων περὶ τῶν ὑποῖων εἶπον ἀνωτέρω. Αὐτὰ τὰ κωλύματα μόνον εἶνε σεβαστά· τὰ ἄλλα δὲ τὰ ἐξωτερικὰ ὅχι. Τὸναντίον μαλιστα εἶνε ἀπαγορεύσεις ὑπεκκαίουσαι τὴν ἐπιθυμίαν τῆς παρakoῆς, φραγμοὶ προκαλοῦντες εἰς πῆδῆμα τὸν διαβόλην.

Ἐπανέρχομαι εἰς τὴν γνώμην τοῦ Βαλζάκ. "Ὅπως διατυπῶνται, φαίνεται ἀναμφισβήτητος. "Ἀς λάβωμεν δὲ ταύτην ὡς μέτρον καὶ ἄς στρέψωμεν κύκλῳ τὸ βλέμμα μετροῦντες τὰς φιλίας μεταξὺ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς ὅσας συναντῶμεν. Μεταξὺ δέκα αἱ ἑννα συνδέουσι πρὸς γυναῖκα ἄνδρα, ὅστις ἡδύνατο κάλλιστα νὰ εἶνε ἐραστής αὐτῆς. "Ἀν παραδεχθῇτε τὴν γνώμην τοῦ μεγάλου Βαλζάκ, τότε λοιπὸν θὰ ὁμολογήσετε ὅτι ὅχι φιλία, ἀλλ' ἔρως συνδέει τὰ δύο ταῦτα ὄντα, ἔρως φέρων τὸ προσωπεῖον τῆς φιλίας, ὅπως ἀπατήσῃ τὸν ἄλλον κόσμον, ἀπὸτε ὅμως καὶ αὐτοὺς τοὺς ἰδίους, οἷτινες δὲν ἐννόησαν ἀκόμη τὸ μοιραῖον αἶσθημα, δι' οὗ συνδέονται καὶ ἡσυχάζουσι νερμίζοντες τοῦτο φιλίαν ἀπλῆν.

Φιλίαν ἀκόμη δύναται τις ν' ἀνέυρῃ μεταξὺ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς, οἷτινες ἠγαπήθησαν ἄλλοτε. Ἡ τοιαύτη φιλία ἀπομένει μετὰ τὸν ἔρωτα ἐν προβεβηκυῖα ἡλικίᾳ, μετὰ τὴν κατασβεσιν τῶν ἐπιθυμιῶν καὶ τῶν παθῶν τῆς νεότητος, δὲν εἶνε δὲ τίποτε ἄλλο παρὰ ἡ στακτὴ τοῦ ἔρωτος.

Ἀλλὰ φιλίαν, ὅπως τὴν φαντάζονται οἱ ἀεποποροῦντες ἄνευ πηδαλίου λογικῆς εἰς κόσμους

ἰδανικοὺς, δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ μεταξὺ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς. Ἀλλως δὲ ἡ ὑπαρξὶς αὐτῆς θὰ ἦτο ὕβρις κατὰ τοῦ σκοποῦ τῆς δημιουργίας, θὰ ἦτο παραχαραγὶς τῆς ἀποστολῆς τῆς ἀνθρωπότητος, καὶ ἐνῷ φαίνεται εἰς τὰ θαμβωμένων τῶν φαντασιοκόπων ὅμματα ὡς ἄκρον ὦντον ἠθικῆς τελειότητος θὰ ἦτο δι' αὐτὸ τοῦτο ἐναντία ὅλων τῶν κανόνων τῆς πραγματικῆς ἠθικῆς, ἣτις ἐδραιοῦται ἐπὶ τοῦ σκοποῦ τῆς δημιουργίας τῆς ἀποστολῆς τῆς ἀνθρωπότητος.

Ναί, διὰ τοῦ ἔρωτος μόνου δύναται νὰ μηδενισθῇ ἡ χωρίζουσα τὸν ἄνδρα ἀπὸ τῆς γυναικὸς ἀπόστασις, διὰ τοῦ ἔρωτος μόνον δύναται νὰ ἐννοήσωσιν ἀλλήλους καὶ νὰ ἐμπνεύσωσιν ἀμοιβαίως εὐγενῇ αἰσθήματα καὶ ὑψηλὰς σκέψεις καὶ μεγάλας πράξεις. Ἡ ἱστορία ἔχει ν' ἀναφέρῃ μυρία τοιαῦτα παραδείγματα, καὶ δὲν ἔχει ἐν μόνον ἐκ φιλίας ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς.

Ἀλλὰ πῶς προδικάζω τὸ ζήτημα πρὶν λάβω ὑπ' ὄψιν μου τὰς μαρτυρίας; Ἐγὼ τὸ δικαίωμα τοῦτο διότι ὅλαι ἀνεξαίρετως αἱ μαρτυρίαι εἶνε σύμφωνοι πρὸς τὴν γνώμην μου. Ἐνῷ πολλάκις ἐν κύκλῳ συνδιαλέξεως εὐρέθησαν, ἐκ πνεύματος ἀπλῆς ἀντιλογίας, ἐξ ἰδιαίτερου συμφέροντος ἴσως, ἢ ἐκ σφαλερᾶς πεπειθήσεως, τινὲς (ἰδίως γυναῖκες) ὑποστηρικταὶ ἐναντίας γνώμης, οὐδεὶς καὶ οὐδεμία ἐτολμησαν νὰ ἐκφέρωσι γραπτὴν τὴν γνώμην των νῦν, ἴσως διότι δὲν εἶνε τόσο ἐύκολον νὰ γράφῃ τις ἀνυποστήρικτα ὅσα ἀνυποστήρικτα λέγει.

Ἀκούσωμεν λοιπὸν τοὺς μάρτυρας τῆς κατηγορίας:

— Ἡ τοιαύτη φιλία εἶνε στενωπὸς πολὺστροφος, ἣτις φέρει ἐπὶ τέλους πρὸς τὸν ἔρωτα.

Ἀθῆναι

Ἀλθινός.

— Ναί, ὅταν ἀμφοτέρων ἡ καρδιά ἔχει ἤδη δεσμευθῇ δι' ἄλλου ἀληθοῦς ἔρωτος.

Πύργος

Ἐπαρχιώτης

Δηλαδὴ ὅχι, κύριε ἐπαρχιώτα. Τὰ ἀγνὰ σας καὶ ἄπειρα ἐπαρχιωτικὰ ἤθη δὲν ἐννοοῦν ὅτι ἄνθρωποι καὶ γυνὴ δεσμευθέντες ἤδη δι' ἄλλου ἀληθοῦς ἔρωτος δὲν δύνανται νὰ συνδεθῶσι διὰ φιλίας; Ὁ ἔρως δὲν ἀφίνει τόπον εἰς τὴν καρδίαν δι' ἄλλα αἰσθήματα ἀπλούστερα καὶ φυσικώτερα καὶ θὰ ἐπιτρέψῃ τὴν εἰσόδον τοιοῦτου ἀμφιβόλου καὶ ἐπικινδύνου συνοίκου;

— Τὸν ἄνδρα καὶ τὴν γυναῖκα, ὅταν ἔχωσιν ὅλα τὰ πλεονεκτήματα ὅπως ἐμπνεύσωσιν ἀμοιβαῖον ἔρωτα, δυνατόν νὰ συνδέσῃ κατ' ἀρχὰς ὑπολαβάνον τι αἰσθημα, ὅπερ ἀμφοτέροι ἐν πεποιθήσει ἐκλαμβάνουσιν ὡς αἶσθημα φιλίας. Εἶνε ἀδύνατον ὅμως διὰ τῆς παρελεύσεως πολλοῦ ἢ ὀλίγου χρόνου τὸ αἶσθημα αὐτὸ νὰ μὴ κυριεύσῃ τὰς καρδίας ἀμφοτέρων ἐμφανιζόμενον οὐχὶ πλέον ὑπὸ τὴν ἀπατηλὴν μορφήν τῆς φιλίας, ἀλλ' ὑπὸ τὴν ἀληθῆ τοῦ ἔρωτος.

Λευκάς

Κυρία Α. Σ.

— Καὶ ἂν ἐκ τοῦ ἐνὸς μέρους ὑπάρχῃ ἀληθὴς φιλία, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐτέρου ὑπολαμβάνει ἔρωτος.

Λάρισα

Εἰς Ἀναγνώστης.

— Ἡ φιλία αὐτὴ εἶνε μία ἀπὸ τὰς παιδιάς τοῦ τρελλοῦ Ἑρωτος. Ὡ φίλοι καὶ φίλοι, προσέχετε καλὰ.

Πειραιεύς

Προσεκτικός.

— Οἱ διὰ τοιαύτης φιλίας συνδεδεμένοι ἡμποροῦν νὰ εἰπουν: «Θεέ μου, φίλαττέ με ἀπὸ τοὺς φίλους μου» ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς μου φιλάττομαι μόνος μου».

Ἀθῆναι

X. N.

— Αὐτὴ ἡ φιλία εἶνε... κρυφοθέρμη τοῦ ἔρωτος.

Ὁδοσδός

Υἱός

Φίλοι ποτὲ δὲν γίνονται φουστάνι μὲ σουρτοῦκο, Κι' ὅσοι μοῦ λὲν πῶς γίνονται μὴ μὲ θαρρύνε κοῦκο.

Ἀθῆναι

Ῥωμῆος

— Ὑπὸ τὴν μορφὴν τῆς φιλίας, ἤρεμον, ὅπως τὰ ὕδατα ποταμίου ἐν πεδιάδι, διέρχεται τὸ ἄβρὸν αὐτὸ αἶσθημα τὸ συνδέον δύο καρδίας εὐπαθεῖς, μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ἡ παραμικρά ἀνωμαλία, τὸ τυχὸν ἐμπόδιον, θὰ μεταβάλῃ αὐτὸ εἰς ἐκχειλίζοντα καὶ ὀρμητικὸν ἐρωτικὸν χεῖμαρρον.

Ναύπλιον

Πέλοψ.

— «Τὸ περισσεῦον ἐκτοῦ ἔρωτος διδεται εἰς τὴν φιλίαν.» «Υἱορίζομεν τὴν γυναῖκα ἑάν, ἀντὶ τοῦ ἔρωτος τὸν ὅποιον ζητεῖ, προσφέρωμεν εἰς αὐτὴν φιλίαν.» Ἡ πεῖρα μὲ ἐπέισε περὶ τῶν ἀνωτέρω τὰ ὅποια δὲν ἐνθυμοῦμαι ποῦ ἔτυχε ν' ἀναγνώσω. Ὡς ἐννοοῦμεν τὴν μεταξὺ ἀνδρῶν φιλίαν, ἐγὼ τοῦλάχιστον, δὲν ἡμπορῶ νὰ ἐννοήσω τὴν μεταξὺ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς ὅταν ὑπάρχωσι τὰ προσόντα πρὸς ἐμπνευσιν ἀμοιβαίου ἔρωτος καὶ διὰ τοῦτο, ὁμολογῶ ἐν κατανύξει τὴν ἁμαρτίαν μου, πολὺ δυσπιστῶ — καὶ ἐπεθύμουν νὰ ἐδυσπίστουν, ἔστω καὶ ὀλίγον, οἱ γονεῖς καὶ ἐν γένει οἱ ἐνδιαφερόμενοι — ὡσάκτις συναντήσω παρομοίᾳς παρὰ πολλὸ στενὰς φιλίας, οἷοι δὴποτε καὶ ἂν εἶνε οἱ συγγενικοὶ δεσμοί, οἷα δὴποτε καὶ ἂν εἶνε τὰ ἐξωτερικὰ μειονεκτήματα, καὶ ὅσον δὴποτε γνωστὴ καὶ ἂν εἶνε ἡ ἡθικότης ἀμφοτέρων. Ὡς προσόντα πρὸς ἐμπνευσιν ἔρωτος, δὲν ἐννοῶ μόνον τὸ ἐξωτερικὸν κάλλος ὑπὸ τὰς διαφόρους αὐτοῦ μορφάς, ἀλλὰ προσόντα πρὸ πάντων καρδίας καὶ νοῦ ἐξ ἴσου ἀνεπτυγμένα ἐκατέρωθεν τὰ ὅποια γεννᾶσι τὴν σιωπηλὴν συμφωνίαν καὶ συμπάθειαν, δι' ὧν μεταβάλλεται ἀνεπαίσθητως καὶ ἡ μᾶλλον ἀνυπόπτως φιλία εἰς ἰσχυρότερον αἶσθημα. Τοῦτο δὲ δὲν εἶνε ἄλλο, εἰμὴ ὁ ἔρωτος ὁ ἐξ ἐκτιμήσεως, ὁ διαρκέστερος τῶν ἔρωτων, τὸν ὅποιον συνήθως ἀπαντῶμεν θαλλόντα μετὰ τὸν γάμον, ὅτε, ὡς καὶ τὸ πλεῖστον, πρὸ πολλοῦ ἔχει μαρανθῇ ὁ πρὸ τοῦ γάμου ἔρωτος.

Ἀργοστόλιον

Κοσμικός

— Ἡ λέξις φιλία εἶνε ἐλαστική. Σήμερον μάλιστα ἐξέπεσε πολὺ ἀπὸ τὴν σημασίαν τῆς. Λέγομεν ὅτι ἔχουμεν φιλίαν μὲ τὸν ἑνα καὶ μὲ τὸν ἄλλον, ἐνῷ ἔχουμεν ἀπλῶς σχέσεις κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον στενὰς. Τοιοῦτου εἶδους φιλία δύναται νὰ ὑπάρξῃ βέβαια

καὶ μεταξὺ οἰουδῆποτε ἀνδρὸς καὶ οἰασδῆποτε γυναικός. Ἀλλὰ φιλία ἀληθινή, ἥτις αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἔχει συμπτώματα κοινὰ μὲ τὸν ἔρωτα, τὴν διαρκῆ ἀναζήτησιν τοῦ ἀγαπωμένου ὄντος, τὴν ἀκόρεστον εὐαρέσκειαν τῆς παρ' αὐτῷ διαμονῆς, τὴν ζηλοτυπίαν κλπ. — πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ μεταξὺ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς χωρὶς νὰ μεταπέσῃ εἰς ἔρωτα ἀμοιβαῖον ἢ μονομερῆ;

Κιπολίς

Ἀριθμὸς 5

— Εἰς τὰς τοιαύτας φαινομενικὰς φιλίας συμβαίνει τὸ ἐξῆς: ὁ ἀνὴρ εἶνε ἐρωτευμένος μετὰ τῆς δῆθεν φίλης. Ὑπάρχουν διάφοροι λόγοι ἐξωτερικοὶ ἢ ἐσωτερικοὶ, δειλία, ἐμπόδια, οἵτινες ἐμποδίζουν τὴν ἐκδήλωσιν τοῦ ἔρωτος. Ἡ γυνὴ αὖ ἐτέρου ἐννοεῖ τὸ αἶσθημα, τὸ ὅποιον ἐμπνέει καὶ ἀρέσκεται εἰς τοῦτο καί τὸ ἀποδέχεται χωρὶς νὰ τὸ συμμερίζεται. Καὶ ὅλα αὐτὰ τελοῦνται ὑπὸ τὴν καλύπτραν τῆς φιλίας.

Ἀθῆναι

Ἀφίλος

— Τὸ προαιώνιον ζήτημα τοῦ πλατωνικοῦ καλομένου ἔρωτος διαιρεῖ πάντοτε τὸν ἐρωτικὸν κόσμον εἰς δύο στρατόπεδα σὺδαμῶς δυνάμενα νὰ συμβιβασθῶσιν ἀλλήλοις. Βέβαια δὲ πρέπει νὰ ἦ τις λίαν κακώτρος, ἵνα δεχθῇ, φέρ' εἰπεῖν, ὅτι ὁ μέγας τῆς Γαλλίας Παιμενάρχης Fénelon ἦρα τῆς περιφήμου Mme Guyon ἄλλως ἢ ἐν ἀπλῷ χριστιανικῷ πνεύματι, ὡς ἐπὶ τέλους ἐπέισθη καὶ αὐτὸς ὁ Ἅγιος Πατὴρ τῆς δυτικῆς Ἐκκλησίας λίαν αὐστηρῶς ἐξετάσας τὴν περὶ τούτου κατηγορίαν — ἀλλ' ὅπως δὴποτε, ἐφαρμοστέον καθ' ἡμᾶς καὶ τὸ περὶ οὗ λόγος ζεῦγυι (ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς ἐχόντων ἅπαντα τὰ προσόντα κτλ.) τὸ ἀνυπερβλήτως σχολιασθὲν ὑπὸ τοῦ Χρυσοστόμου σωτήριον λόγιον τῆς κυριακῆς προσευχῆς («καὶ μὴ εἰσενεγκῆς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥύσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.») — διὸ μᾶλλον τείνομεν πρὸς ἀρνητικὴν ἢ καταφατικὴν λύσιν τοῦ ζητουμένου.

Κύθηρα

N Σ

— Αἱ τοιαῦται φιλίαι συνάπτονται μόνον μεταξὺ ἀνδρὸς δειλοῦ καὶ ὄνειροπόλου, γυναικὸς φιλαρέσκου καὶ εὐαίσθητου. Διατὶ τάχα;

Σμύρνη

Κακὴ Γλῶσσα

Ἡ Κακὴ Γλῶσσα αὐτὴ εἶνε βεβαίως γυνή. Καθ' ὅλα δὲ τὰ πορίσματα τῆς χαρτογνωσίας καὶ τῆς γραφογνωσίας, ὁ χάρτης ἐφ' οὗ γραφεὶ καὶ ὁ χαρακτήρ τῆς γραφῆς προδίδουσι γυναῖκα φιλάρεσκον καὶ εὐαίσθητον. Τίς εἶνε ὁ δειλὸς καὶ ὄνειροπόλος φίλος; Ἄν ἀναγνώσῃ τὰς γραμμὰς ταύτας ἅς φυλαχθῇ ἀπὸ τὴν Κίρκην.

Δε.

Υ. Γ. Αἱ ἐπὶ τοῦ ἐρωτήματος: «Ποία ἡ σκληροτέρα δοκιμασία εἰς ἣν δύναται νὰ υποβληθῇ τίμιος ἄνθρωπος» ἀπαντήσεις ὑπῆρξαν ὀλίγισται καὶ ἀνάξαι λόγου. Πάσας δὲ συνοψίζει ἡ ἐξῆς:

Ἡ συναίσθησις τοῦ καθήκοντος καὶ ἡ πρὸς ἐκπλήρωσιν αὐτοῦ ἀδυναμία.

Πάτρα

Ἐρημίτης

Δε.

